Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
GERARDA HOGANA,
predstavljeni 15. aprila 2021 [1]

Zadeva C-650/19 P

Vialto Consulting Kft.
proti

Evropski komisiji

„Pritožba – Odškodninska tožba – Nepogodbena odgovornost – Instrument predpristopne pomoči – Decentralizirano upravljanje – Preiskava Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF) – Pregledi na kraju samem – Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 – Člen 7 – Dostop do računalniških podatkov – Postopek digitalne forenzike – Legitimno pričakovanje – Pravica do izjave – Nepremoženjska škoda“

I. Uvod

1. Družba Vialto Consulting Kft. v nadaljevanju: Vialto ali pritožnica) s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 26. junija 2019, Vialto Consulting/Komisija (T-617/17, neobjavljena, EU:T:2019:446; v nadaljevanju: izpodbijana sodba). Splošno sodišče je v navedeni sodbi zavrnilo tožbo družbe Vialto za povrnitev škode, ki naj bi ji nastala zaradi domnevno nezakonitega ravnanja Evropske komisije in Evropskega urada za boj proti goljufijam (v nadaljevanju: OLAF) v zvezi z njeno izključitvijo iz pogodbe o opravljanju storitev št. TR2010/0311.01-02/001.

2. V tej pritožbi se postavlja pomembno vprašanje v zvezi z načinom, na katerega urad OLAF izvaja zunanje preiskave in, natančneje, z omejitvami postopkov digitalne forenzike. Ta pritožba je tudi priložnost, da se pojasnita učinek zavez, ki jih urad OLAF sprejme ob začetku izvajanja pregleda na kraju samem, z vidika načela legitimnih pričakovanj in obseg pravice do izjave v postopkih, v katerih sodeluje več organov, kot so urad OLAF, Komisija in nacionalni organ.

3. Za prihodnjo upravno prakso urada OLAF v zvezi izvajanjem zunanjih preiskav bo imela sodba Sodišča v tem pritožbenem postopku pomen, ki se ne sme podcenjevati. Preden se lotim preučevanja pravnih vprašanj, ki se postavljajo v okviru te pritožbe, pa moram predstaviti upošteven pravni okvir.

[1] Jezik izvirnika: angleščina.

II. Pravni okvir

A. Uredba (Euratom, EGS) št. 2185/96

4. Člen 4 Uredbe Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi [2] določa:

„Komisija pripravi in opravi preglede in inšpekcije na kraju samem v tesnem sodelovanju s pristojnimi organi zadevne države članice, ki jih mora pravočasno uradno obvestiti o namenu in pravni podlagi pregledov in inšpekcij, tako da lahko zagotovijo vso potrebno pomoč. V ta namen lahko uradniki države članice sodelujejo pri pregledih in inšpekcijah na kraju samem.

Na željo zadevne države članice lahko Komisija in pristojni organi države članice skupaj opravijo preglede in inšpekcije na kraju samem."

5. Člen 7 Uredbe št. 2185/96 določa, kaj lahko inšpektorji Komisije storijo v okviru pregledov in inšpekcij na kraju samem, ki jih opravljajo. Ta člen določa:

„1. Inšpektorji Komisije morajo pod istimi pogoji kakor nacionalni upravni inšpektorji in v skladu z nacionalno zakonodajo imeti dostop do vseh podatkov in listin o zadevnih poslih, ki so potrebni za pravilno izvedbo pregledov in inšpekcij na kraju samem. Pri inšpekcijah lahko uporabljajo tudi iste pripomočke kakor nacionalni upravni inšpektorji, zlasti lahko kopirajo ustrezne listine.

Pregledi in inšpekcije na kraju samem obsegajo predvsem:

– poslovne knjige in listine, kakršni so računi, pogoji poslovanja, obračuni plač, seznami uporabljenega materiala in opravljenega dela ter bančni izpiski, ki jih imajo gospodarski subjekti,

– računalniške podatke,

– sisteme in metode proizvodnje, pakiranja in odpošiljanja,

– fizične preglede vrste in količine blaga ali opravljenih del,

– odvzem in preiskovanje vzorcev,

– potek del in naložb, za katere je bilo odobreno financiranje, in uporabo zaključenih naložb,

– računovodske in knjigovodske listine,

– finančno in tehnično izvajanje subvencioniranih projektov.

2. Po potrebi morajo države članice na zahtevo Komisije sprejeti ustrezne varnostne ukrepe v skladu z nacionalno zakonodajo, zlasti za zaščito dokaznega gradiva."

[2] UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 9, zvezek 1, str. 303.

B. Uredba (ES) št. 718/2007

6. Člen 10(1) Uredbe Komisije (ES) št. 718/2007 z dne 12. junija 2007 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 1085/2006 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA)[3] določa:

„Decentralizirano upravljanje, pri čemer Komisija prenese upravljanje določenih aktivnosti na državo upravičenko, sama pa ohrani splošno končno odgovornost za izvrševanje splošnega proračuna v skladu s členom 53c [Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 1605/2002 z dne 25. junija 2002 o finančni uredbi, ki se uporablja za splošni proračun Evropskih skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek, str. 74)] in ustreznimi določbami pogodb ES, se uporablja za izvajanje pomoči v skladu z Uredbo IPA, razen če je v odstavkih 2, 3 in 4 določeno drugače.“

7. Člen 21(1) navedene uredbe določa:

„Država upravičenka določi naslednja telesa in organe:

[…]

(f) operativno strukturo po komponenti ali programu IPA;

[…]“

8. Odstavka 1 in 2 člena 28 Uredbe št. 718/2007, naslovljenega „Funkcije in odgovornosti operativne strukture“, določata:

„1. Za vsako komponento ali program IPA se vzpostavi operativna struktura, ki prevzame naloge upravljanja in izvajanja pomoči v skladu z Uredbo IPA.

Operativna struktura je telo ali skupina teles znotraj uprave države upravičenke.

2. Operativne strukture so odgovorne za upravljanje in izvajanje zadevnega programa ali zadevnih programov v skladu z načelom dobrega poslovodenja. […]“

C. Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013

9. Člen 3 Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999[4] se nanaša na zunanje preiskave, ki jih izvaja urad OLAF. Ta člen določa:

„1. Urad [OLAF] uresničuje pooblastila, dodeljena Komisiji z Uredbo […] št. 2185/96, za izvajanje pregledov in inšpekcij na kraju samem v državah članicah, v skladu z veljavnimi sporazumi o medsebojni pomoči in sodelovanju ter vsemi drugimi veljavnimi pravnimi instrumenti pa tudi v tretjih državah in v prostorih mednarodnih organizacij.

[…]

[3] UL 2007, L 170, str. 1.

[4] UL 2013, L 248, str. 1.

2. Da bi [u]rad [OLAF] ugotovil, ali je podana goljufija, korupcija ali katero koli drugo nezakonito dejanje, ki škodi finančnim interesom Unije v povezavi s sporazumom ali sklepom o nepovratnih sredstvih ali s pogodbo o financiranju s sredstvi Unije, lahko v skladu z določbami in postopki iz Uredbe […] št. 2185/96] preverja gospodarske subjekte s pregledi in inšpekcijami na kraju samem.

3. Osebje Urada med pregledi in inšpekcijami na kraju samem ravna ob upoštevanju prava Unije, ki se uporablja, skladno s pravili in prakso zadevne države članice ter postopkovnimi jamstvi iz te uredbe.

Na zahtevo [u]rada [OLAF] pristojni organ zadevne države članice osebju [u]rada [OLAF] zagotovi pomoč, potrebno za učinkovito izvedbo njegovih nalog, kakor je podrobno določeno v pisnem pooblastilu iz člena 7(2). Če je v skladu z nacionalnimi predpisi za takšno pomoč potrebna odobritev sodnega organa, se za odobritev tudi zaprosi.

Zadevna država članica v skladu z Uredbo […] št. 2185/96 poskrbi, da bo osebju [u]rada [OLAF] dovoljen dostop do vseh informacij in dokumentov, ki se nanašajo na zadevo, ki je predmet preiskave, in se zanje izkaže, da so potrebni za uspešno in učinkovito izvedbo pregledov in inšpekcij na kraju samem, pod enakimi pogoji kot uslužbencem pristojnih nacionalnih organov in skladno s svojim nacionalnim pravom.

[…]“

D. Smernice za postopke digitalne forenzike za uslužbence urada OLAF

10. Smernice za postopke digitalne forenzike za uslužbence urada OLAF (v nadaljevanju: Smernice za postopke digitalne forenzike) so notranja pravila urada OLAF, ki jih morajo uslužbenci tega urada upoštevati pri identifikaciji, pridobivanju, zajemanju, zbiranju, analizi in zavarovanju digitalnih dokazov. Te smernice so med drugim namenjene izvajanju člena 7(1) Uredbe št. 2185/96 in so objavljene na spletni strani urada OLAF.

11. Člen 4 Smernic za postopke digitalne forenzike je naslovljen „Izvajanje postopka digitalne forenzike – splošni postopek“. Ta člen določa:

„[…]

4.3 IDD [(izvedenec za digitalne dokaze, ki je uslužbenec urada OLAF)] ob začetku vsakega postopka digitalne forenzike: (1) dokumentira in fotografira vse digitalne nosilce, ki so predmet postopka digitalne forenzike, ter fizično okolje in prostorsko razporeditev; (2) izdela popis digitalnih nosilcev. Popis, ki se mu priložijo zadevne fotografije, je del ‚poročila o postopku digitalne forenzike‘.

4.4 IDD mora praviloma pridobiti celotno digitalno forenzično sliko naprav iz člena 4.3. IDD in preiskovalec morata, če je to izvedljivo, skupaj opraviti predogled zadevnih naprav, da bi ugotovila, ali te vsebujejo podatke, ki bi lahko bili pomembni za preiskavo, in ali bi bilo primerno pridobiti delno digitalno forenzično sliko teh naprav. Če je tako, lahko IDD namesto celotne slike pridobi delno digitalno forenzično sliko naprav. Med pridobivanjem digitalne forenzične slike se zabeleži kratek opis vsebine in opravilna številka zadeve, ki jo doda IDD.

[…]“

12. Člen 8 Smernic za postopke digitalne forenzike je naslovljen „Pregled podatkov, zbranih med postopkom digitalne forenzike“. Ta člen določa:

„8.1 IDD takoj po opravljenem postopku digitalne forenzike in povratku na delovno mesto izdela dve varnostni kopiji digitalne forenzične slike na trak in ju shrani v zapečateni ovojnici, opremljeni z enotnima identifikacijskima številkama. […]

8.2 IDD digitalno forenzično sliko prenese na forenzični datotečni strežnik v forenzičnem laboratoriju. Datoteka, prenesena na ta način, postane forenzična delovna datoteka. Ko je forenzična delovna datoteka pripravljena za uporabo, IDD o tem nemudoma obvesti preiskovalca.

[…]

8.4 Ko je forenzična delovna datoteka na voljo, preiskovalec v modul za posredovanje zahtevkov za informacije, ki je del sistema za vodenje zadev, vnese pisna zahtevka za indeksiranje forenzične delovne datoteke in, če je to ustrezno, za pomoč IDD ali operativnega analitika pri identifikaciji podatkov, pomembnih za preiskavo. V zadnjenavedenem zahtevku se opiše cilj poizvedbe in navede vrsta dokazov in/ali dokazil, ki jih preiskovalec išče. IDD v odgovor na pisni zahtevek preiskovalca in v sodelovanju s preiskovalcem izpiše podatke, ki ustrezajo iskalnim merilom iz digitalne forenzične delovne datoteke, do katerih preiskovalec dostopa v načinu samo za branje.

8.5 Iskanje morebitnih dokazov je dinamičen proces in lahko vključuje več zaporednih ponovitev. Proces poizvedbe lahko zajema iskanje sledi izbrisanih podatkov v nedodeljenem prostoru, določitev ključnih besed, ki se uporabljajo pri poizvedovanju, ali opravljanje bolj zapletenih poizvedb, kot je iskanje z uporabo posebnih izrazov ali iskanje po časovnici.

8.6 Preiskovalec pod vodstvom IDD v prostorih in z uporabo opreme forenzičnega laboratorija identificira informacije, ki bi lahko bile pomembne za preiskavo. Preiskovalec lahko od IDD tudi zahteva, da pomembne datoteke natisne ali ustvari elektronsko kopijo teh datotek, ki se v sistemu za vodenje zadev priložijo zadevnemu spisu. Vsak prenos podatkov iz forenzičnega laboratorija preiskovalcu se zabeleži v modulu za posredovanje zahtevkov za informacije, ki je del sistema za vodenje zadev, da se zavaruje veriga dokazov.

8.7 IDD po opravljenem pregledu digitalne forenzične delovne datoteke v skladu z zahtevkom za informacije, ki ga je vnesel preiskovalec, pripravi ‚poročilo o digitalnem forenzičnem pregledu‘, v katerem povzame rezultate forenzičnih dejavnosti in našteje informacije, posredovane preiskovalcu. To poročilo se v sistemu za vodenje zadev priloži zadevnemu spisu.

8.8 Operativni analitik po opravljeni analizi podatkov pripravi ‚poročilo o operativni analizi‘ podatkov, ki izvirajo iz digitalne forenzične delovne datoteke, in rezultatih te analize. To poročilo se v sistemu za vodenje zadev priloži zadevnemu spisu.“

III. Dejansko stanje

13. Dejansko stanje spora je predstavljeno v točkah od 1 do 23 izpodbijane sodbe. Povzeti ga je mogoče tako.

14. Vialto je družba madžarskega prava, ki podjetjem in subjektom iz zasebnega in javnega sektorja zagotavlja svetovalne storitve.

15. Evropska komisija je 22. aprila 2011 z Republiko Turčijo sklenila sporazum o financiranju po sistemu decentraliziranega upravljanja s predhodno kontrolo, ki je bil del nacionalnega programa Republike Turčije v okviru komponente „pomoči pri prehodu in vzpostavljanju institucij“ instrumenta za predpristopno pomoč (IPA), določene v Uredbi Sveta (ES) št. 1085/2006 z dne 17. julija 2006 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA).[5] Za operativno strukturo v smislu člena 21 Uredbe št. 718/2007 je bila imenovana Centralna finančna in pogodbena enota (v nadaljevanju: CFPE).

16. V Dodatku k Uradnemu listu Evropske unije (UL 2013/S 244-423607) je bil 17. decembra 2013 pod referenčno številko EuropeAid/132338/D/SER/TR objavljen javni razpis za oddajo javnega naročila na podlagi omejenega postopka, storitev nadzora kakovosti v okviru projekta z oznako TR2010/0311.01 „Digitalizacija identifikacijskega sistema za zemljišča“ (v nadaljevanju: zadevni projekt). Ta javni razpis je bil namenjen sklenitvi prve pogodbe za začetno obdobje 26 mesecev in v skupni vrednosti največ 4.500.000 EUR. V navedenem javnem razpisu je bila za javnega naročnika imenovana CFPE.

17. Naročilo, ki je ustrezalo zadevnemu javnemu razpisu, je bilo 19. septembra 2014 dodeljeno konzorciju podjetij, katerega koordinatorka je bila družba Agrotec SpA (v nadaljevanju: konzorcij), ki ga je sestavljalo pet članov, vključno s pritožnico. Konzorcij je s CFPE podpisal pogodbo o opravljanju storitev št. TR2010/0311.01-02/001 (v nadaljevanju: zadevna pogodba).

18. Po začetku preiskave, ki je bila na podlagi člena 3 Uredbe št. 883/2013 uvedena zaradi suma storitve dejanja korupcije ali goljufije v okviru zadevnega projekta, se je urad OLAF odločil, da bo v prostorih pritožnice opravil pregled in inšpekcijo (v nadaljevanju: pregled na kraju samem).

19. Urad OLAF je 7. aprila 2016 izdal pooblastili, s katerima je imenoval uslužbence, odgovorne za izvedbo pregleda na kraju samem, in predpisal izvedbo tehničnega postopka digitalne forenzike. V skladu z navedenima pooblastiloma je bil pregled na kraju samem namenjen zbiranju dokazov, ki jih je imela pritožnica, v zvezi z morebitno vpletenostjo v dejanja korupcije in goljufije, ki naj bi jih ta storila pri izvajanju zadevnega projekta. Postopek digitalne forenzike pa je bil med drugim namenjen pridobitvi forenzične slike digitalnih sredstev, ki jih je pritožnica uporabljala pri vodenju zadevnega projekta, kot so namizni računalniki, prenosni računalniki, zunanje ali prenosne naprave za shranjevanje podatkov, mobilni telefoni in vse druge naprave, ki bi lahko bile pomembne za preiskavo, strežniki za izmenjavo podatkov in datotek, dopisovanje pritožnice in njenih zaposlenih po elektronski pošti ter delovni elektronski predali, ki bi se lahko uporabili za preiskavo.

20. Pregled na kraju samem in postopek digitalne forenzike sta potekala od 12. do 14. aprila 2016. Urad OLAF je za vsak dan inšpekcije pripravil poročilo. V poročilu z dne 14. aprila 2016 je bilo navedeno, da je pritožnica zavrnila predložitev nekaterih informacij uradu OLAF. Pritožnica je podpisala vsa tri poročila in po potrebi podala svoje pripombe.

21. Pritožnica je z dopisom z dne 6. maja 2016 pri uradu OLAF vložila pritožbo, v kateri je podala ugovore in predložila pripombe v zvezi z nekaterimi informacijami, predstavljenimi v teh poročilih. Natančneje, navedla je, da je bila njena dolžnost sodelovanja z uradom OLAF omejena le na predmet preiskave, ki jo je opravljal urad OLAF, to je na financiranje zadevnega projekta, in da je bila uradu OLAF posledično dolžna predložiti le informacije, povezane s predmetom te

[5] UL 2006, L 10, str. 82.

preiskave. Poleg tega je urad OLAF pozvala, naj glede na kršitve procesnih jamstev, ki so jih med pregledom na kraju samem storili njegovi uslužbenci, sprejme ustrezne ukrepe. Urad OLAF je 18. maja 2016 potrdil prejem navedene pritožbe.

22. Na pritožbo pritožnice se je odzval z dopisom z dne 8. julija 2016. V njem je najprej povzel očitke, ki jih je navedla pritožnica, in ponovno opozoril na obseg svojih preiskovalnih pooblastil, nato pa zatrdil, da so njegovi preiskovalci imeli pravico do izdelave digitalne forenzične slike trdih diskov pritožnice, in navedel, da je z izvajanjem pregleda na kraju samem prenehal zaradi nesodelovanja pritožnice. Pritožnica naj uradu OLAF po eni strani ne bi dovolila, da bi odnesel kopijo vnaprej izbranih informacij oziroma, posledično, digitalnih forenzičnih slik, ki jih je izdelal, po drugi strani pa naj mu ne bi zagotovila zahtevanih finančnih podatkov. Urad OLAF je tudi navedel, da se zaupnost zbranih informacij zagotavlja na podlagi člena 339 PDEU in člena 10(1) Uredbe št. 883/2013. Urad OLAF je ugotovil, prvič, da so njegovi uslužbenci pregled na kraju samem izvajali v okviru svojih pooblastil, in drugič, da varstvo poslovnih skrivnosti pritožnice ni utemeljen razlog, ki bi lahko oviral izvajanje preiskav. Ugotovil je tudi, da procesne pravice pritožnice med izvajanjem pregleda na kraju samem nikakor niso bile kršene.

23. Urad OLAF je pritožnico z dopisom z dne 14. septembra 2016 obvestil, da jo pri preiskavi suma korupcije ali goljufije v zvezi z zadevnim projektom obravnava kot preiskovanca. Urad OLAF jo je nato pozval, naj v desetih dneh predloži svoje pripombe.

24. Pritožnica je z dopisom z dne 23. septembra 2016 uradu OLAF predložila svoje pripombe in navedla, da je ravnala v skladu z veljavnimi pravili in izpolnila vse pogoje, da bi uradu OLAF zagotovila upravičen dostop do svojih podatkov. Navedla je tudi, da je z uradom OLAF pripravljena še naprej sodelovati in mu omogočiti dostop do vseh pomembnih podatkov, ki bi se lahko zbirali zaradi preiskave urada OLAF.

25. CFPE je družbo Agrotec z dopisom z dne 29. septembra 2016 obvestila o pregledu na kraju samem, ki je potekal v prostorih pritožnice, in o dejstvu, da ta ni privolila v to, da se uradu OLAF omogoči dostop do nekaterih informacij, ki jih je ta zahteval zaradi opravljanja preiskave. Prav tako je navedla, da urad OLAF zaradi navedenega ravnanja šteje, da je pritožnica kršila člen 25 splošnih pogojev, ki veljajo za zadevno pogodbo (v nadaljevanju: splošni pogoji), in da nastali položaj preučuje v sodelovanju s pristojnimi službami Komisije. Nazadnje, CFPE je zatrdila, da je družba Agrotec v skladu s splošnimi pogoji njen edini sogovornik, ko gre za kakršna koli pogodbena in finančna vprašanja, ter navedeno družbo obvestila, da bo zaradi nastalega položaja začasno zadržala plačilo računov, ki jih je ta predložila, in sicer vsaj do zaključka preiskave urada OLAF.

26. Družba Agrotec je 30. septembra 2016 pritožnici poslala dopis CFPE, ki ga je prejela dan prej. Družbo Vialto je pozvala, naj z uradom OLAF nemudoma razjasni položaj, v katerem se je znašla, nato pa naj družbo Agrotec in ostale člane konzorcija obvesti o kakršni koli napaki, dejanju ali opustitvi, zaradi katere je urad OLAF začel preiskavo. Družba Agrotec je prav tako navedla, da si pridržuje pravico do sprejetja ustreznih ukrepov, zlasti prek CFPE, za zaščito svojih interesov pred dejanji, ki so v nasprotju s partnerskim razmerjem in ki naj bi jih storila pritožnica.

27. Pritožnica je družbo Agrotec z dopisom z dne 4. oktobra 2016 obvestila o napredovanju preiskave urada OLAF v zvezi z njo in družbi Agrotec posredovala dopise, ki si jih je izmenjala z uradom OLAF. Pritožnica je družbo Agrotec poleg tega obvestila o razlogih, iz katerih je menila, da odločitev CFPE o prekinitvi izplačil iz naslova zadevne pogodbe glede na splošne pogoje ni utemeljena.

28. CFPE je družbo Agrotec z dopisom z dne 6. oktobra 2016 obvestila, da jo je urad OLAF seznanil s preiskavo, ki jo je opravljal, in da ji je Komisija glede na to, da ukrepi, ki bi jih bilo treba izvesti v zvezi s pritožnico, še niso bili sprejeti, priporočila, naj do zaključka preiskave urada OLAF prekine vsa izplačila konzorciju.

29. Generalni direktorat Komisije za sosedstvo in širitvena pogajanja (v nadaljevanju: GD za širitev) je CFPE z dopisom z dne 13. oktobra 2016 obvestil o tem, da je pritožnica v nasprotju s členom 25 splošnih pogojev zavrnila sodelovanje v preiskavi urada OLAF, ter jo pozval, naj v skladu s temi splošnimi pogoji sprejme ustrezne ukrepe in naj v zvezi s tem na podlagi členov 25 in 35 splošnih pogojev kot enega od možnih ukrepov preuči tudi prekinitev izvajanja zadevne pogodbe ali dela te pogodbe, za katerega izvedbo je zadolžena pritožnica. GD za širitev je navedel tudi, da zneski, ki so bili pritožnici izplačani iz naslova zadevne pogodbe, po njegovem mnenju niso bili upravičeni do financiranja iz proračuna Unije, in CFPE pozval k natančni določitvi višine teh zneskov.

30. Urad OLAF je pritožnico z dopisom z dne 9. novembra 2016 obvestil, da je zaključil preiskavo, da je GD za širitev posredoval končno poročilo o preiskavi skupaj s priporočili, naj sprejme ustrezne ukrepe, da se zagotovi uporaba postopkov in sankcij, ki izhajajo iz tega, da je pritožnica hudo kršila splošne pogoje.

31. CFPE je družbo Agrotec z dopisom z dne 11. novembra 2016 obvestila o zaključku preiskave urada OLAF in o njegovi ugotovitvi, da je pritožnica kršila člen 25 splošnih pogojev. CFPE je družbo Agrotec tudi obvestila, da se je odločila, da bo pritožnico v celoti izključila iz zadevne pogodbe in da v nasprotju s priporočilom GD za širitev, ki je kot enega od možnih ukrepov predlagal popolno prekinitev zadevne pogodbe, tega ne bo storila, ampak bo nadaljevala z njenim izvajanjem. CFPE je zato od družbe Agrotec zahtevala, naj z 11. novembrom 2016 nemudoma ustavi vse dejavnosti pritožnice in sprejme ustrezne ukrepe za njeno izključitev iz konzorcija, in sicer na podlagi dodatka k zadevni pogodbi.

32. Družba Agrotec in ostali člani konzorcija, razen pritožnice, so 17. novembra 2016 podpisali dodatek k sporazumu o sodelovanju, sklenjenim med člani konzorcija, katerega namen je bil na novo določiti delitev dela med preostalimi člani. Pritožnica je z dopisom z dne 5. decembra 2016, ki ga je poslala CFPE, ugovarjala svoji izključitvi iz zadevne pogodbe. CFPE je utemeljitve, ki jih je navedla pritožnica, zavrnila z dopisom z dne 10. januarja 2017. CFPE in družba Agrotec sta 13. decembra 2016 podpisala dodatek k zadevni pogodbi, v katerem sta pritožnico izbrisala s seznama članov konzorcija in opredelila ustrezne posledice, zlasti s finančnega vidika.

33. CFPE je družbo Agrotec z dopisom z dne 6. januarja 2017 obvestila, da znesek, ki ustreza sodelovanju pritožnice pri izpolnjevanju zadevne pogodbe, znaša 182.350,75 EUR, in da navedeni znesek ni upravičen do financiranja iz proračuna Unije, ker je pritožnica kršila svoje pogodbene obveznosti.

IV. Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

34. Družba Vialto je 7. septembra 2017 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo, v kateri je predlagala, naj se Komisiji naloži plačilo odškodnine v višini 320.944,56 EUR za premoženjsko škodo in v višini 150.000 EUR za nepremoženjsko škodo skupaj z obrestmi, ki naj bi ji nastala zaradi domnevno nezakonitega ravnanja Komisije in urada OLAF v zvezi z njeno izključitvijo iz zadevne pogodbe.

35. Družba Vialto je v utemeljitev te tožbe navedla dva tožbena razloga v zvezi z nezakonitostjo ravnanja urada OLAF, ki se nanašata, prvič, na kršitev člena 7(1) Uredbe št. 2185/96, in drugič, na kršitev pravice do dobrega upravljanja, načela prepovedi diskriminacije, načela sorazmernosti in načela varstva legitimnih pričakovanj. Poleg tega je družba Vialto navedla tudi očitek v zvezi z nezakonitostjo ravnanja Komisije, ki se je nanašal na kršitev pravice do izjave.

36. Med obravnavo, ki je bila opravljena pred Splošnim sodiščem, se je družba Vialto odpovedala odškodninskemu zahtevku za premoženjsko škodo in znesek, ki ga je prvotno zahtevala za povrnitev nepremoženjske škode, ki naj bi jo utrpela, znižala na 25.000 EUR skupaj z obrestmi.

37. Splošno sodišče je z izpodbijano sodbo, potem ko je ugotovilo, da Komisija ni pravilno ugovarjala njegovi pristojnosti, zaradi česar tudi ni pravilno izpodbijala dopustnosti tožbe, zavrnilo vse tožbene razloge, ki jih je družba Vialto navedla v zvezi z nezakonitim ravnanjem urada OLAF in Komisije, ter posledično zavrnilo tudi tožbo v celoti.

38. Splošno sodišče je naprej ugotovilo, da je mogoče šteti, da so podatki, do katerih so uslužbenci urada OLAF v obravnavani zadevi zahtevali dostop, pomembni za preiskavo in da izdelava digitalne forenzične slike spada v okvir pooblastil, ki so Komisiji podeljena na podlagi člena 7(1) Uredbe št. 2185/96. Nato je ugotovilo, da uslužbenci urada OLAF s tem, da so od družbe Vialto za namene analize zahtevali dostop do teh podatkov, navedene določbe nikakor niso kršili.

39. Splošno sodišče je v nadaljevanju zavrnilo trditve družbe Vialto v zvezi s tem, da naj bi urad OLAF kršil pravico do dobrega upravljanja, načelo prepovedi diskriminacije, načelo sorazmernosti in načelo varstva legitimnih pričakovanj. Splošno sodišče je v zvezi z zadnjenavedenim načelom najprej opozorilo na pogoje, ki morajo biti izpolnjeni, da bi se posameznik lahko sploh skliceval na to načelo, nato pa ugotovilo, da je urad OLAF šele na podlagi dejstva, da družba Vialto ni dovolila zbiranja podatkov na podlagi zakonitih zahtevkov uslužbencev tega urada, zavestno odstopil od postopka, ki je v Smernicah za postopke digitalne forenzike določen v zvezi s krajem, kjer se podatki pridobivajo in obdelujejo, ter nosilcem, ki se za to uporabi.

40. Nazadnje, Splošno sodišče je zavrnilo očitek družbe Vialto v zvezi s tem, da je Komisija kršila njeno pravico do izjave, pri čemer je ugotovilo, prvič, da je družba Vialto svoje pripombe glede pregledov na kraju samem predložila z dopisi, naslovljenimi na urad OLAF, in drugič, da je odločitev o izključitvi družbe Vialto iz zadevne pogodbe sprejela CFPE, ne da bi jo k temu zavezovala izjava, ki jo je glede tega navedel GD za širitev.

V. Predlogi strank in postopek pred Sodiščem

41. Družba Vialto s pritožbo Sodišču predlaga, naj:

– razveljavi izpodbijano sodbo;

– Komisiji naloži plačilo stroškov tega postopka in postopka pred Splošnim sodiščem.

42. Družba Vialto navaja, da Sodišču, če bi to izpodbijano sodbo razveljavilo, prepušča diskrecijo pravico, da odloči, ali je treba zadevo vrniti Splošnemu sodišču v ponovno razsojanje.

43. Komisija Sodišču predlaga, naj:

– pritožbo zavrne kot neutemeljeno;

– družbi Vialto naloži plačilo stroškov.

VI. Pritožba

44. Pritožnica v utemeljitev pritožbe navaja tri pritožbene razloge.

45. Prvič, družba Vialto s prvim pritožbenim razlogom zatrjuje, da je Splošno sodišče večkrat izkrivilo dejstva in napačno uporabilo pravo pri uporabi člena 7(1) Uredbe št. 2185/96. Drugič, družba Vialto z drugim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo in nezadostno obrazložilo svojo presojo v zvezi z zatrjevano kršitvijo načela varstva legitimnih pričakovanj. Nazadnje, družba Vialto s tretjim pritožbenim razlogom zatrjuje izkrivljanje dejstev in napačno uporabo prava v zvezi s kršitvijo pravice do izjave. Navedene pritožbene razloge bom obravnaval v tem vrstnem redu.

A. Prvi pritožbeni razlog: izkrivljanje dejstev in napačna uporaba prava v zvezi z zatrjevano kršitvijo člena 7(1) Uredbe št. 2185/96 s strani urada OLAF

1. Trditve strank

46. Pritožnica se v okviru prvega pritožbenega razloga sklicuje na točke 74, 75, 77, 79, 80 in 83 izpodbijane sodbe in trdi, da je Splošno sodišče v navedenih točkah večkrat izkrivilo dejstva in napačno uporabilo pravo, ko je ugotovilo, da urad OLAF ni kršil člena 7(1) Uredbe št. 2185/96. Prvi pritožbeni razlog je v bistvu razdeljen na tri dele.

a) Prvi del (točka 80 izpodbijane sodbe)

47. Pritožnica s prvim delom prvega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču očita, da je na dva načina izkrivilo dejstva in tako napačno uporabilo pravo.

48. Prvič, trdi, da se postopek, uveden zoper Komisijo, ni nanašal na veljavnost zahtevkov urada OLAF za dostop do podatkov, na kar se je Splošno sodišče sklicevalo v točki 71 izpodbijane sodbe, ampak na veljavnost zahtevka urada OLAF, da se mu dovoli, da zbere, to je odvzame in odnese, podatke, ki niso povezani s preiskavo. Splošno sodišče naj bi torej napačno presodilo dejansko stanje in odločilo o vprašanju, ki v okviru te zadeve sploh ni bilo postavljeno, in sicer o pravici *do preiskovanja* podatkov preiskovanega podjetja, namesto da bi obravnavalo pravico do *zbiranja* podatkov, ki s predmetom preiskave sploh niso povezani. Drugič, pritožnica prav tako trdi, da je ta zmeda privedla do napačne uporabe prava, saj Splošno sodišče člena 7(1) Uredbe št. 2185/96 ne bi smelo razlagati tako, da podeljuje široko pravico do preiskovanja, ki velja za vse podatke, zajete v tej določbi, temveč tako, da podeljuje zgolj pravico do zbiranja, ki je omejena na podatke, povezane s predmetom preiskave. Tretjič, družba Vialto naj bi v nasprotju z navedbami v točki 80 izpodbijane sodbe uradu OLAF dejansko omogočila dostop – to je pravico do preiskovanja – do sedmih kategorij podatkov, naštetih v točki 71 te sodbe.

49. Komisija se strinja z razlogovanjem Splošnega sodišča in meni, da je iz besedila člena 7(1) Uredbe št. 2185/96, ki se izrecno sklicuje na dostop do podatkov in njihovo kopiranje, razvidno, da sta izdelava digitalnih forenzičnih slik in njihov prenos v prostore urada OLAF del pooblastila Komisije.

50. Komisija trdi, da je Splošno sodišče v celoti razumelo predmet spora in preučilo, ali je bil zahtevek, ki ga je urad OLAF izdal zaradi zbiranja spornih podatkov za namene njegove preiskave, zakonit. Prvič, meni, da družba Vialto povsem poljubno razlikuje med dostopom do podatkov in zbiranjem podatkov. Takšno razlikovanje naj bi bilo v okviru digitalne forenzične analize nemogoče in napačno. Da bi se zagotovil polni učinek dostopa do podatkov, naj bi bilo namreč treba najprej poskrbeti za zbiranje zadevnih podatkov, ki se nato obdelajo z uporabo posebne programske opreme. Upravljavci podatkov na uradu OLAF naj bi dejanski dostop do zadevnih podatkov pridobili šele po tem, ko se izvedejo ti različni koraki. Drugič, tega, da je Splošno sodišče v točki 80 izpodbijane sodbe uporabilo besedno zvezo „dostop do podatkov“, naj ne bi bilo mogoče šteti za napačno predstavitev dejstev. Takšen dostop naj bi se za nekatere podatke, kot so transakcije, zahteval neposredno, za druge, to je za podatke, potrebne za izdelavo digitalne forenzične slike, pa posredno. Vendar naj bi družba Vialto dejanski dostop do zadevnih podatkov preprečila.

b) Drugi del (točke 74, 75 in 83 izpodbijane sodbe)

51. Pritožnica v okviru drugega dela prvega pritožbenega razloga navaja vrsto trditev, s katerimi želi dokazati napake, ki naj bi jih Splošno sodišče storilo v zvezi s pooblastilom urada OLAF za zbiranje podatkov.

52. Prvič, pritožnica trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker ni utemeljilo ugotovitve iz točke 74 izpodbijane sodbe, da so se podatki, katerih zbiranje je zahteval urad OLAF, nanašali na zadevne posle in da so bili potrebni za pravilno izvedbo pregleda na kraju samem v smislu člena 7(1) Uredbe št. 2185/96. Drugič, navedena ugotovitev naj bi bila samovoljna in naj bi posledično temeljila na napačni uporabi prava, saj naj pred izvedbo iskanja po ključnih besedah ne bi bilo mogoče šteti, da so bili vsi podatki, ki jih je zahteval urad OLAF, povezani z zadevnimi posli, ki so bili predmet preiskave, in da so bili potrebni za namene te preiskave. Tretjič, Splošno sodišče naj bi izkrivilo dejstva s tem, da je v točki 75 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je družba Vialto ugovarjala zgolj zbiranju podatkov na nosilcih, ki jih je bilo treba odnesti v prostore urada OLAF. Družba Vialto naj bi namreč že od začetka in na splošno nasprotovala zbiranju podatkov, ki niso bili povezani s projektom, ki je bil predmet pregleda.

53. Komisija na drugi strani pritrjuje razlogovanju Splošnega sodišča in meni, da je bilo zbiranje zahtevanih podatkov potrebno za pravilno izvedbo pregleda na kraju samem.

54. Prvič, ugotovitev iz točke 74 izpodbijane sodbe naj bi temeljila na lastnostih postopkov digitalne forenzike in naj zato nikakor ne bi bila samovoljna. Drugič, zahtevki za zbiranje podatkov, ki jih je izdal urad OLAF, naj se ne bi nanašali na vse podatke družbe Vialto, temveč zgolj na elemente, opredeljene na podlagi objektivnih meril *rationae personae* in *rationae temporis*. Družba Vialto naj bi lastnosti postopkov digitalne forenzike napačno razumela, ko je menila, da je treba iskanje po ključnih besedah izvesti pred zbiranjem podatkov. Poleg tega naj bi Splošno sodišče v sodbi z dne 12. julija 2018, Nexans France in Nexans/Komisija (T-449/14, EU:T:2018:456), potrdilo veljavnost zadevne metodologije v okviru pregledov, ki jih Komisija izvaja na področju konkurence, na podlagi člena 20 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne

16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov [101] in [102 PDEU].[6] Tretjič, Splošno sodišče naj bi v točki 75 izpodbijane sodbe zgolj navedlo, da je družba Vialto ugovarjala shranjevanju podatkov na nosilce, ki bi se nato prenesli v prostore urada OLAF, česar pa naj družba Vialto ne bi zanikala.

c) Tretji del (točki 77 in 79 izpodbijane sodbe)

55. Pritožnica s tretjim delom prvega pritožbenega razloga trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je trditve družbe Vialto, ki so temeljile na spoštovanju poslovne skrivnosti in na določilih pogodbe, sklenjene z njenimi poslovnimi partnerji, na katere se je oprla zaradi uveljavljanja nepogodbene odgovornosti Unije, zavrnilo kot neupoštevne. Te trditve naj bi bile upoštevne za ugotovitev, da je urad OLAF kršil člen 7(1) Uredbe št. 2185/96, saj naj bi dokazovale, da so bili zadržki, ki jih je družba Vialto navedla v zvezi z zbiranjem podatkov, ki niso povezani s preiskavo, utemeljeni. Od družbe Vialto pa naj bi se v skladu s sodno prakso Sodišča zahtevalo, da dokaže, da izražanje tovrstnih zadržkov ne pomeni zlorabe pravic. Pritožnica prav tako navaja, da je Splošno sodišče izkrivilo dejstva, ker je ugotovilo, da ni mogoče šteti, da jo je urad OLAF prisilil v razkritje poslovne skrivnosti ali kršitev določil pogodbe, sklenjene z njenimi poslovnimi partnerji, saj naj ne bi z ničemer trdila, da jo je urad OLAF dejansko prisilil k tovrstnemu ravnanju.

56. Komisija na drugi strani ugotavlja, da je treba tretji del prvega pritožbenega razloga zavrniti, ker je brezpredmeten in vsekakor ni utemeljen.

57. Prvič, trditve, ki temeljijo na poslovni skrivnosti in s tem povezanimi pogodbenimi določili ter se nanašajo na dokazovanje Komisijine morebitne zlorabe pravic, naj bi pomenile nov očitek in naj zato ne bi bile dopustne. Splošno sodišče naj bi v točki 78 izpodbijane sodbe vsekakor pravilno ugotovilo, da je bilo sklicevanje na klavzule o zaupnosti v pogodbah, sklenjenih z poslovnimi partnerji, brezpredmetno, ker so uslužbenci urada OLAF dolžni spoštovati dolžnost varovanja zaupnosti. Drugič, družba Vialto naj bi si v zvezi z ugotovitvijo Splošnega sodišča, da je urad OLAF ni prisilil v posredovanje zaupnih informacij, napačno razlagala izpodbijano sodbo, saj naj bi takšna ugotovitev zgolj privedla do sklepa, da nadaljnje preučevanje klavzul o zaupnosti ni potrebno.

2. Analiza

58. Tretji del prvega pritožbenega razloga se nanaša na posebno vprašanje. Prva dva dela tega pritožbenega razloga pa se v bistvu nanašata na isto vprašanje – to je na obseg pooblastil urada OLAF v okviru postopka digitalne forenzike v smislu člena 7(1) Uredbe št. 2185/96 – in ju je zato mogoče obravnavati skupaj.

a) Prva dva dela

59. Preden se lotim analize bistva trditev, ki jih je pritožnica navedla v okviru prvih dveh delov prvega pritožbenega razloga, moram, da bi jih pozneje lahko zavrnil, najprej obravnavati trditve v zvezi z izkrivljanjem dejstev in neobstojem obrazložitve, ki ju pritožnica zatrjuje v teh dveh delih.

[6] UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205.

1) Izkrivljanje dejstev in neobstoj obrazložitve

60. Prvič, pritožnica trdi, pri čemer se sklicuje na točko 80 izpodbijane sodbe, da je Splošno sodišče napačno presodilo dejansko stanje in odločilo o vprašanju, ki v okviru te zadeve sploh ni bilo postavljeno, in sicer o pravici do preiskovanja podatkov družbe Vialto, namesto da bi obravnavalo pravico do zbiranja podatkov, ki niso povezani s predmetom preiskave.

61. Menim, da takšne razlage točke 80 izpodbijane sodbe glede na to, kar je navedeno v točkah 62 in 75 te sodbe, dejansko ni mogoče sprejeti. Splošno sodišče v točki 62 izpodbijane sodbe na eni strani navaja, da pritožnica uradu OLAF očita, da je v nasprotju s členom 7(1) Uredbe št. 2185/96 zahteval, da se mu omogoči *zbiranje* podatkov, ki niso bili povezani z zadevno preiskavo. Na drugi strani pa Splošno sodišče v točki 75 izpodbijane sodbe navaja, da je pritožnica trdila, da je preiskovalcem urada OLAF dovolila *dostop* do vseh zahtevanih podatkov, vendar je hkrati ugovarjala *zbiranju* teh podatkov. Iz navedenih točk torej povsem jasno izhaja, da je Splošno sodišče v celoti razumelo bistvo trditev, ki jih je pritožnica navedla v zvezi z uradom OLAF, kar posledično velja tudi za predmet tožbe, o kateri je odločalo.

62. Drugič, zdi se, da si pritožnica točko 75 izpodbijane sodbe napačno razlaga. Res je sicer, da je Splošno sodišče v tej točki zgolj navedlo, da je družba Vialto nasprotovala zbiranju podatkov na nosilcih, ki „naj bi se odnesli v prostore urada OLAF“, čemur družba Vialto ne ugovarja. Vendar se ta točka ne nanaša na vprašanje, ali so uporabljeni nosilci podatkov last družbe Vialto.

63. Tretjič, treba je opozoriti, da je Splošno sodišče v točki 80 izpodbijane sodbe podalo ugotovitev v zvezi z razlago člena 7 Uredbe št. 2185/96. V tej točki pa se v nasprotju s trditvami pritožnice ni z ničemer bodisi izrecno bodisi posredno sklicevalo na ravnanje družbe Vialto. Iz točke 80 izpodbijane sodbe torej nikakor ne izhaja, da pritožnica ni omogočila dostopa do kategorij podatkov, navedenih v točki 71 izpodbijane sodbe. Poleg tega takšne ugotovitve ni mogoče izpeljati niti iz prejšnjih točk izpodbijane sodbe.

64. Četrtič, pritožnica Splošnemu sodišču očita, da ni obrazložilo ugotovitve, ki jo je podalo v točki 74 izpodbijane sodbe, v skladu s katero je treba šteti, da so se podatki, katerih zbiranje je zahteval urad OLAF, nanašali na zadevne posle in da so bili potrebni za pravilno izvedbo pregleda na kraju samem v smislu člena 7(1) Uredbe št. 2185/96.

65. Vendar gre pri tej točki, na kar nakazuje izraz „Ως εκ τούτου“, ki je bila uporabljena v jeziku postopka, v katerem je bila izdana izpodbijana sodba – in ki jo je mogoče prevesti kot „zato“ ali „torej“ – za vmesno ugotovitev, ki temelji na predhodnih opažanjih Splošnega sodišča, zlasti tistih, navedenih v točkah od 66 do 73. Trditev v točki 74 izpodbijane sodbe je torej popolnoma razumljiva in zadostno obrazložena.

2) Napačna uporaba prava pri razlagi člena 7(1) Uredbe št. 2185/96

66. Pritožnica navaja dva ločena očitka, s katerima graja razlago člena 7(1) Uredbe št. 2185/96, ki jo je Splošno sodišče v izpodbijani sodbi podalo v zvezi s posebnim okvirom postopka digitalne forenzike. Prvič, Splošno sodišče bi moralo to določbo po njenem mnenju v nasprotju s podano razlago razlagati tako, da se ne nanaša na široko pravico do preiskovanja, ki velja za vse podatke, zajete v tej določbi, ampak zgolj na pravico do zbiranja, ki je omejena na podatke, povezane s predmetom preiskave. Drugič, taka razlaga naj bi bila tudi samovoljna, ker naj glede na to, da

iskanje po ključnih besedah ni bilo opravljeno, ne bi bilo mogoče predpostavljati, da so bili vsi podatki, ki jih je zahteval urad OLAF, povezani z zadevnimi posli, ki so predmet preiskave, in da se zato lahko zbirajo.

67. V zvezi s tem velja spomniti, da člen 7(1) Uredbe št. 2185/96 določa, da morajo inšpektorji Komisije po eni strani „pod istimi pogoji kakor nacionalni upravni inšpektorji in v skladu z nacionalno zakonodajo imeti *dostop* do vseh podatkov in listin o zadevnih poslih, ki so potrebni za pravilno izvedbo pregledov in inšpekcij na kraju samem, […] [po drugi strani pa] […] lahko *kopirajo* ustrezne listine“. [7]

68. Nesporno drži, da so postopki digitalne forenzike, ki jih urad OLAF izvaja na podlagi člena 7(1) Uredbe št. 2185/96, problematični. [8] Dovolj je že, da se preleti predlog Komisije za uredbo Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi [Uredbe št. 883/2013] v zvezi s sodelovanjem z Evropskim javnim tožilstvom in učinkovitostjo preiskav urada OLAF [9] ter evalvacijo uporabe Uredbe št. 883/2013, ki je bila opravljena pred predstavitvijo tega predloga. [10]

69. Ugotovitve te evalvacije namreč med drugim kažejo na pomanjkanje jasnosti in natančnosti v zvezi s pooblastili urada OLAF za izvajanje postopkov digitalne forenzike. Glede na izsledke končnega poročila o evalvaciji uporabe Uredbe št. 883/2013 se te pomanjkljivosti pojavljajo iz dveh razlogov. Prvi se nanaša na to, da so pooblastila urada OLAF za izvajanje postopkov digitalne forenzike v okviru zunanjih preiskav odvisna od nacionalnih pravil in praks, ki se med državami članicami razlikujejo in so bodisi nejasna bodisi neobstoječa. [11]

70. Težava, na katero je opozorjeno v tem delu evalvacije uporabe Uredbe št. 883/2013, torej dejansko izvira iz razmerja med Uredbo št. 2185/96 in Uredbo št. 883/2013 na eni strani ter nacionalnim zakonodajnim okvirom, v katerem poteka postopek digitalne forenzike, na drugi strani.

71. Vendar je v obravnavani zadevi iz poročila o prvem dnevu pregleda na kraju samem, ki je v prostorih družbe Vialto potekal 12. aprila 2016, razvidno, da je bil na dan pregleda prisoten predstavnik madžarske službe za usklajevanje boja proti goljufijam. Poleg tega se v tej zadevi ne zatrjuje, da je postopek digitalne forenzike, kot je bil opredeljen v pooblastilu, ki ga je preiskovalcem urada OLAF izdal njegov generalni direktor, pomenil kršitev veljavnih nacionalnih pravil ali da je bil opravljen kljub nasprotovanju prisotnega državnega uradnika. Zato je vprašanje, ki se postavlja, v teh okoliščinah omejeno na ugotavljanje, katera vrsta digitalne forenzične poizvedbe se lahko izvede izključno na podlagi člena 7(1) Uredbe št. 2185/96.

72. Če bi se bilo treba osredotočiti na člen 7(1) Uredbe št. 2185/96, bi se lahko ugotovilo dvoje. Prvič, drugi pododstavek te določbe izrecno določa, da lahko pregledi na kraju samem obsegajo računalniške podatke. Drugič, iz prvega pododstavka te določbe izhaja, da to nujno predpostavlja dostop do vseh informacij in listin, ki jih vsebujejo računalniški podatki, povezanih z zadevnimi posli, ki so potrebne za pravilno izvedbo pregledov in inšpekcij na kraju samem, ter pravico do

7 Moj poudarek.

8 Čeprav se besedilo Uredbe št. 2185/96 sklicuje na inšpektorje Komisije, pa to pristojnost sedaj izvaja urad OLAF v skladu s členom 2 Sklepa Komisije 1999/352 o ustanovitvi Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 3, str. 110) in člena 3(1) Uredbe št. 883/2013.

9 COM(2018) 338 final.

10 Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o evalvaciji uporabe Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013 (COM(2017) 589 final).

11 Glej končno poročilo o evalvaciji uporabe Uredbe št. 883/2013, točka 4.2.2.4, sklepne pripombe (str. 97 v angleški različici besedila). Naj spomnim, da člen 3(2) Uredbe št. 883/2013 izrecno določa, da lahko urad OLAF gospodarske subjekte s pregledi in inšpekcijami na kraju samem preverja v skladu z določbami in postopki iz Uredbe št. 2185/96.

kopiranja ustreznih listin. To besedilo torej nakazuje na obstoj razlike med pravico do dostopa, ki mora biti zaradi praktičnih potreb zastavljena široko, in pravico do kopiranja, ki pa je omejena zgolj na ustrezne podatke. Gre za dosleden pristop: da bi se ustrezne informacije lahko *našle*, jih je treba *iskati* povsod, kjer bi lahko bile.

73. Tako razlago potrjujeta tudi okvir, v katerem se izvaja pregled na kraju samem, in namen tega pregleda. Kot namreč določa člen 8(3) Uredbe št. 2185/96, se o opravljenem pregledu ali inšpekciji na kraju samem pripravi poročilo, ki se mu priložijo „gradivo in dokazila iz člena 7“ Uredbe št. 2185/96. Tako pripravljena poročila se uporabljajo kot dopusten dokaz v upravnih ali sodnih postopkih države članice, v katerih se njihova uporaba izkaže za potrebno. Vendar se lahko kot dopusten dokaz po definiciji uporabljajo le listine, povezane s kršitvijo, ki je predmet upravnega ali sodnega postopka, kar, drugače povedano, pomeni, da so upoštevne v tem postopku.

74. To v okviru postopka digitalne forenzike pomeni, da mora imeti urad OLAF dostop do vseh računalniških podatkov v napravah, navedenih v pooblastilu, ki ga izda generalni direktor urada OLAF, da bi lahko ugotovil, kateri izmed teh podatkov so povezani z zadevnim poslom. Takšna identifikacija podatkov pa je mogoča le z izdelavo „digitalne forenzične slike“, ki je v Smernicah za postopke digitalne forenzike opredeljena kot „forenzična (bitna) kopija izvirnih podatkov na digitalnih nosilcih podatkov, […] shranjena v dvojiški obliki z enotno zgoščeno vrednostjo“.[12] Takšno zbiranje podatkov s „sliko“ se torej ne bi smelo zamenjevati s kopijami listin v smislu člena 7(1) Uredbe št. 2185/96. Z vidika informacijske tehnologije je namreč taka digitalna forenzična slika nepogrešljiva, saj ravno ta slika omogoča, da se z uporabo posebne forenzične programske opreme opravi iskanje po ključnih besedah, na podlagi katerega je nato mogoče identificirati podatke, povezane z zadevnim projektom. Preiskovalci urada OLAF lahko šele po koncu tega koraka v postopku – to je po tem, ko se z uporabo te programske opreme ugotovi, da bi bile nekatere listine lahko pomembne – izvajajo svoje pooblastilo v zvezi z dostopom do vsebine teh listin in tako identificirajo ustrezne podatke v smislu člena 7(1) Uredbe št. 2185/96.[13] Nato pa lahko te podatke po potrebi kopirajo in to kopijo priložijo poročilu. Drugače povedano, to pomeni, da se „slika“ podatkov sprva naredi samo zaradi preverjanja.

75. Poleg tega sta lahko indeksacija podatkov z uporabo forenzične programske opreme in poznejše pregledovanje indeksiranih podatkov dolgotrajna, zlasti zato, ker podjetja danes znatne količine podatkov hranijo v elektronski obliki. Ta posebnost informacijsko tehnološkega okolja je tudi razlog, iz katerega se urad OLAF pri izvajanju pregledov opira na kopije podatkov. To pa koristi tako uradu OLAF kot tudi zadevnemu podjetju, ki lahko posledično še naprej uporablja izvirne podatke in nosilce, na katerih so ti shranjeni. Zato se zmanjša tudi vmešavanje v delovanje zadevnega podjetja, ki ga povzroči pregled, ki ga opravi urad OLAF.[14] Po drugi strani pa se zdi, da bi splošna prepoved kopiranja podatkov brez predhodnega preverjanja pomenila neprimerno in nazadnje neupravičeno oteževanje izvajanja pooblastil urada OLAF v okviru pregleda, ki bi

[12] Glej člen 1.9 Smernic za postopke digitalne forenzike.

[13] Člen 8.4 Smernic za postopke digitalne forenzike določa: „Ko je forenzična delovna datoteka na voljo, preiskovalec v modul za posredovanje zahtevkov za informacije, ki je del sistema za vodenje zadev, vnese pisna zahtevka za indeksiranje forenzične delovne datoteke […] [Izvedenec za digitalne dokaze, ki je uslužbenec urada OLAF] v odgovor na pisni zahtevek preiskovalca in v sodelovanju s preiskovalcem izpiše podatke, ki ustrezajo iskalnim merilom iz digitalne forenzične delovne datoteke, do katerih preiskovalec dostopa v načinu samo za branje.“

[14] Glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2020, Nexans France in Nexans/Komisija (C-606/18 P, EU:C:2020:571, točka 66). Po tem pojasnilu je treba poudariti, da je možnost urada OLAF, da nadaljuje preiskavo podatkov, povezanih z dejavnostmi podjetja zunaj prostorov tega podjetja, pogojena z ugotovitvijo, da tako nadaljevanje ne pomeni nobene kršitve pravice do obrambe in ne pomeni dodatnega posega v pravice zadevnih podjetij poleg tistega, ki je neločljivo povezan z izvedbo pregleda v njihovih prostorih. Urad OLAF lahko ravna tako, če lahko upravičeno meni, da je to utemeljeno zaradi interesa učinkovitosti pregleda ali zato, da se prepreči pretirano vmešavanje v delovanje zadevnega podjetja (glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2020, Nexans France in Nexans/Komisija, C-606/18 P, EU:C:2020:571, točki 87 in 90).

presegala to, kar je potrebno za varstvo pravic zadevnih podjetij. Taka prepoved bi potemtakem preveč omejila polni učinek preiskav kot enega od potrebnih instrumentov urada OLAF za opravljanje njegove naloge v boju proti goljufijam, korupciji ali katerim koli drugim nezakonitim dejanjem, ki škodijo finančnim interesom Unije. [15]

76. V teh okoliščinah ne vidim nobenega razloga, iz katerega se urad OLAF glede na okoliščine ne bi smel odločiti, da podatkov na nosilcu digitalnih podatkov podjetja, ki je predmet pregleda, ne pregleda na podlagi izvirnika, temveč na podlagi „slike“ teh podatkov. Kot je namreč Sodišče pred kratkim razsodilo v zvezi s podobnim postopkom, ki ga je Komisija vodila na podlagi Uredbe št. 1/2003, „[t]ako v primeru, ko preučuje izvirne podatke, kot v primeru, ko analizira kopijo teh podatkov, gre […] za iste podatke, ki so predmet pregleda, ki ga opravi Komisija“. [16]

77. Res je sicer, da v členu 20(2) Uredbe št. 1/2003 v nasprotju s členom 7 Uredbe št. 2185/96 in členom 3(3) Uredbe št. 883/2013, ko gre za izvajanje pooblastila, ki ga ima Komisija v zvezi z opravljanjem pregledov na področju konkurence, ni sklicevanja na nacionalno zakonodajo. Vendar, kot sem že navedel, se po eni strani v obravnavani zadevi ne zatrjuje, da je prišlo do kršitve veljavnega nacionalnega prava, po drugi strani pa člen 7(1) Uredbe št. 2185/96 izrecno dovoljuje uveljavljanje samega načela dostopa do računalniških podatkov podjetja, ki je predmet pregleda.

78. Zato pravica urada OLAF, da dostopa do sklopov elektronskih dopisov, trdega diska prenosnega računalnika ali podatkov, shranjenih na strežnikih podjetja, ki je predmet pregleda, in da izdela sliko (to je „digitalno forenzično sliko“), v nasprotju s tem, kar trdi pritožnica, in ob upoštevanju analize, ki jo je Sodišče podalo v sodbi z dne 16. julija 2020, Nexans France in Nexans/Komisija (C-606/18 P, EU:C:2020:571, točka 63), pomeni *vmesno fazo* v okviru preučitve podatkov v teh sklopih in na teh nosilcih. Tak pristop namreč omogoča, da se listine, ki pridejo v poštev kot dokazno gradivo, med pregledovanjem, ki sledi izdelavi digitalne forenzične slike, ločijo od ostalih podatkov. [17] Zato tako „kopiranje“ zaradi pregledovanja ne pomeni nobenega večjega posega kot sam pregled. To samo po sebi ne pomeni dodatne prerogative, podeljene uradu OLAF, temveč je, kot je Splošno sodišče pravilno ugotovilo v točki 73 izpodbijane sodbe, del pooblastila za pregled, ki ga ima urad OLAF na podlagi člena 7(1) Uredbe št. 2185/96, in se lahko izkaze za potrebno za pravilno izvedbo zadevnega pregleda na kraju samem.

79. Tako kopiranje podatkov brez predhodne preučitve bi seveda moralo biti dovoljeno, če urad OLAF nato ob strogem spoštovanju pravice zadevnega podjetja do obrambe preveri, ali so ti podatki upoštevni za predmet pregleda, preden v spis vloži dokumente, ki se v zvezi s tem štejejo za upoštevne, in izbriše druge kopirane podatke. [18]

80. Komisija je v odgovoru na vprašanje, ki ji je bilo v zvezi z zadnjenavedenim jamstvom postavljeno na obravnavi 10. februarja 2021, izrecno potrdila, da se neupoštevni podatki po določenem času dejansko uničijo, čeprav so zastopniki pritožnice temu ugovarjali. Res je sicer, da Smernice za postopke digitalne forenzike v zvezi s tem ne vsebujejo nobenega izrecnega pravila. Vendar je treba opozoriti, da je v informativni brošuri o postopkih digitalne forenzike, ki jo je izdal urad OLAF, navedeno, da urad OLAF podatke hrani največ 15 let po zaključku preiskave.

[15] Glej po analogiji (v zvezi s pristojnostjo Komisije za preiskavo na področju konkurence v okviru Uredbe št. 1/2003) sklepne predloge generalne pravobranilke J. Kokott v zadevi Nexans France in Nexans/Komisija (C-606/18 P, EU:C:2020:207, točka 66).

[16] Sodba z dne 16. julija 2020, Nexans France in Nexans/Komisija (C-606/18 P, EU:C:2020:571, točka 62).

[17] Glej člen 8.4 Smernic za postopke digitalne forenzike, naveden v opombi 13. V informativni brošuri o postopkih digitalne forenzike, ki jo je izdal urad OLAF, je tudi navedeno, da bodo „kakršni koli podatki, ki so pomembni za preiskavo, […] identificirani z uporabo iskanja po ključnih besedah in drugih metod poizvedbe [in da bodo l]e ti podatki vključeni v spis“.

[18] Glej v tem smislu sodbo z dne 16. julija 2020, Nexans France in Nexans/Komisija (C-606/18 P, EU:C:2020:571, točka 64).

Poleg tega je iz člena 10 Smernic za postopke digitalne forenzike razvidno, da mora preiskovalna enota urada OLAF, če želi ponovno pridobiti digitalno forenzično sliko, ki je bila že pridobljena v okviru druge preiskave, predložiti nov zahtevek, na podlagi katerega generalni direktor izda pooblastilo v skladu z istimi merili, kot se zahtevajo za izdajo pooblastila za izvedbo postopka digitalne forenzike v okviru pregleda prostorov ali pregleda na kraju samem, in v skladu z zahtevo po celovitem obveščanju zadevne osebe ali gospodarskega subjekta. To so pomembna – in nujna – jamstva.

81. Poudariti je treba, da so bila ta preiskovalna pooblastila uradu OLAF podeljena zaradi posebnih lastnosti sodobnih in naprednih tehnoloških naprav, na katere je mogoče shraniti ogromne količine podatkov. Prav zaradi teh tehnoloških zmogljivosti je treba načeloma zagotoviti dostop do vseh podatkov, da bi se lahko poizvedovanje nato izpopolnilo z uporabo, na primer, ustreznih ključnih besed. Glede tega je treba biti jasen: čeprav mora imeti urad OLAF zaradi iskanja podatkov nujno dostop do načeloma vseh podatkov, pa mora glede zasebnosti in zaupnosti neupoštevne dokumentacije hkrati spoštovati legitimna pričakovanja zadevnega podjetja. Vsaka zloraba teh pooblastil – kot je na primer neupravičeno razkritje tako zbranih podatkov tretjim osebam – bi namreč pomenila zelo grobo kršitev pravice zadevne osebe do obrambe in bi lahko imela izjemno resne posledice tako za urad OLAF kot tudi za njegove uslužbence. V obravnavani zadevi pa je treba pošteno priznati, da se ne zatrjuje nobeno tovrstno ravnanje. V teh okoliščinah in iz razlogov, ki sem jih pravkar navedel, predlagam, da se prva dva dela prvega pritožbenega razloga zavrneta.

b) Tretji del

82. Družba Vialto s tretjim delom prvega pritožbenega razloga izpodbija ugotovitve, ki jih je Splošno sodišče navedlo v točkah 77 in 79 izpodbijane sodbe, v skladu s katerimi, prvič, njene trditve, ki temeljijo na spoštovanju poslovne skrivnosti in določil pogodbe, sklenjene z njenimi poslovnimi partnerji, niso upoštevne za uveljavljanje nepogodbene odgovornosti Unije, in drugič, ni mogoče šteti, da jo je urad OLAF prisilil v nespoštovanje poslovne skrivnosti oziroma v kršitev pogodbenih določil.

83. Najprej moram navesti, da se v nasprotju s tem, kar trdi Komisija, ne strinjam, da prvi očitek, naveden v podkrepitev tretjega dela prvega pritožbenega razloga, pomeni nov razlog in da bi ga bilo treba zato zavrniti kot nedopustnega.

84. Res je, da je pristojnost Sodišča v okviru odločanja o pritožbi načeloma omejena na preizkus presoje Splošnega sodišča glede razlogov, o katerih se je razpravljalo pred njim. Vendar trditev, ki na prvi stopnji ni bila navedena, ni nov razlog, ki v pritožbi ni dopusten, če se z njo le razširjajo trditve, ki so bile navedene v okviru tožbenega razloga pred Splošnim sodiščem. [19]

85. Vendar je iz točke 77 izpodbijane sodbe razvidno, da se je pritožnica na trditev v zvezi s poslovno skrivnostjo in določili pogodbe, sklenjene s poslovnimi partnerji, opirala že od samega začetka, da bi utemeljila svojo zavrnitev posredovanja nekaterih od podatkov, ki jih je zahteval urad OLAF. S tega vidika je očitno, da gre pri „preoblikovanju“ te trditve v okviru pojma zlorabe pravic zgolj za razširitev trditve, ki je bila navedena že pred Splošnim sodiščem. Takšen pritožbeni razlog je, ker naj bi bila presoja Splošnega sodišča v zvezi z njim napačna, zgolj nadaljevanje trditve, ki je bila že navedena v okviru tožbenega razloga pred Splošnim sodiščem. Ta del prvega pritožbenega razloga je treba zato razglasiti za dopusten.

[19] Glej v tem smislu sodbo z dne 9. decembra 2020, Groupe Canal +/Komisija (C-132/19 P, EU:C:2020:1007, točka 28).

86. Kljub temu je ta trditev po mojem mnenju brezpredmetna. Je namreč del splošnejše trditve, da naj bi družbi Vialto nastala škoda, ker naj bi urad OLAF z zbiranjem informacij, ki niso bile povezane s pregledom, kršil člen 7(1) Uredbe št. 2185/96. Menim, da Splošno sodišče ni napačno uporabilo prava, ko je presodilo, da ta dejavnost urada OLAF spada med pooblastila, ki jih ta urad izvaja v okviru pregleda. Poleg tega je iz spisa razvidno, da je urad OLAF v okviru tega pregleda predlagal, naj se za podatke pritožnice uporabi poseben postopek, ki se uporablja v zvezi s podatki, za katere velja varstvo zaupnosti oziroma poklicne skrivnosti.[20] V teh okoliščinah menim, da trditve pritožnice, ki temeljijo na spoštovanju poslovne skrivnosti in pogodbenih določilih, nikakor ne bi privedle do ugotovitve dovolj resne kršitve pravnega pravila, s katerim so pritožnici podeljene pravice. Ta trditev je zato brezpredmetna.

87. Drugi očitek, ki ga pritožnica navaja v tretjem delu prvega pritožbenega razloga, je ravno tako brezpredmeten. Družba Vialto s tem očitkom trdi, da v nasprotju z ugotovitvijo, ki jo je Splošno sodišče podalo v točki 79 izpodbijane sodbe, ni nikdar zatrjevala, da jo je urad OLAF prisilil v nespoštovanje poslovne skrivnosti in kršitev nekaterih pogodbenih določil. Po navedbah pritožnice naj bi Splošno sodišče odločalo o trditvi, ki sploh ni bila navedena, sporno točko izpodbijane sodbe pa naj bi bilo treba že zaradi tega razloga razglasiti za nično. Vendar je treba ta očitek šteti za brezpredmeten, saj je Splošno sodišče v točki 79 izpodbijane sodbe zavrnilo trditev, ki sploh ne bi bila navedena. Poleg tega je iz dejstva, da je Splošno sodišče v tej točki izpodbijane sodbe uporabilo izraz „v vsakem primeru“, razvidno, da je presojo, ki jo je podalo v tej točki, opravilo z veliko mero previdnosti, če bi se izkazalo, da bi se družba Vialto na trditev v zvezi s poslovno skrivnostjo in pogodbenimi določili lahko sklicevala, da bi utemeljila, zakaj je zavrnila dostop do določenih informacij.

88. Zato je treba prvi pritožbeni razlog zavrniti kot delno neutemeljen in kot delno brezpredmeten.

B. Drugi pritožbeni razlog: zatrjevana kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj

1. Trditve strank

89. Družba Vialto z drugim pritožbenim razlogom trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo in podalo nezadostno obrazložitev sodbe v zvezi z zatrjevano kršitvijo načela varstva legitimnih pričakovanj.

90. Prvič, izpodbijana sodba naj ne bi bila zadostno obrazložena, saj naj v njej ne bi bilo pojasnjeno, kateri izmed treh pogojev, ki jih je treba izpolniti, da bi se bilo mogoče sklicevati na načelo varstva legitimnih pričakovanj, naj v obravnavani zadevi ne bi bil izpolnjen, poleg tega pa naj nobeden od teh treh pogojev v izpodbijani sodbi sploh ne bi bil obravnavan.

91. Drugič, v točki 118 izpodbijane sodbe naj bi bilo napačno uporabljeno pravo, saj v njej ni upoštevana sodna praksa, ki prepoveduje retroaktivno odpravo upravnega akta – ne glede na to, ali je ta zakonit ali nezakonit – s katerim se podeljujejo subjektivne pravice ali podobne ugodnosti. Vendar naj bi bila zagotovila, ki so jih preiskovalci urada OLAF prvi dan pregleda dali v zvezi s postopkom izvajanja tega pregleda, zakonita. Uslužbenci urada OLAF naj torej teh zagotovil naknadno ne bi smeli preklicati in zahtevati, da se pregled na kraju samem opravi, kot da teh zagotovil sploh ne bi bilo.

[20] Glej člen 6.3 Smernic za postopke digitalne forenzike.

92. Tretjič, pritožnica trdi, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ker je v točki 118 izpodbijane sodbe ugotovilo, da se družba Vialto ne more sklicevati na kršitev legitimnih pričakovanj, ki jih je imela v zvezi z uporabo prakse, v okviru katere se je od pravnega pravila odstopalo v njeno korist, če je ravnala v slabi veri. Vendar pritožnica meni, da so bili zahtevki urada OLAF v nasprotju s členom 7(1) Uredbe št. 20185//96, da je svoje stališče v zvezi s tem izrazila že prvi dan pregleda in da bi morali uslužbenci urada OLAF, če so bili mnenja, da je nezakonito ovirala njihovo preiskavo, za pomoč zaprositi nacionalne organe, kot to določa člen 9 te uredbe. Družba Vialto v teh okoliščinah meni, da ji v zvezi s tem nikakor ni mogoče očitati, da je ravnala v slabi veri.

93. Komisija trdi, da je treba drugi pritožbeni razlog zavrniti.

94. Prvič, Splošno sodišče naj bi zadostno obrazložilo svojo ugotovitev, da načelo varstva legitimnih pričakovanj ni bilo kršeno. Drugič, pritožnica naj ne bi pojasnila, kakšna zagotovila ji je domnevno dal urad OLAF, v vsakem primeru pa naj bi k ogrožanju zaupnosti, ki ga zatrjuje družba Vialto, prispevala z lastnim ravnanjem. Tretjič, sklicevanje na načela, povezana z odpravo upravnih aktov v obravnavani zadevi, naj bi bilo brezpredmetno in v vsakem primeru neutemeljeno, saj naj izvajanje pregleda na kraju samem s strani urada OLAF ne bi pomenilo upravnega akta oziroma v vsakem primeru upravnega akta, s katerim se podeljujejo subjektivne pravice ali podobne ugodnosti.

2. Analiza

95. Družba Vialto v utemeljitev drugega pritožbenega razloga navaja tri trditve: prvič, Splošno sodišče je kršilo obveznost obrazložitve pri presoji trditev, ki so se nanašale na varstvo legitimnih pričakovanj; drugič, Splošno sodišče ni upoštevalo prepovedi odprave zakonitega upravnega akta, s katerim se podeljujejo subjektivne pravice ali podobne ugodnosti; in tretjič, Splošno sodišče je napačno uporabilo pravo, ko je navedlo, da se družba Vialto ne more sklicevati na kršitev legitimnih pričakovanj, ki jih je imela v zvezi z uporabo prakse, ki je odstopala od običajnega postopka pregleda, ker je zavrnila zakonito izdan zahtevek urada OLAF.

96. Menim, da je treba navedene trditve obravnavati skupaj, ker so neločljivo povezane s predhodnim vprašanjem obstoja „legitimnega pričakovanja“ pri družbi Vialto. Kot je Splošno sodišče pravilno poudarilo v točki 114 izpodbijane sodbe, je pravica do sklicevanja na načelo varstva legitimnih pričakovanj pogojena s tem, da pristojni organi Unije zadevni osebi dajo natančna, brezpogojna in skladna zagotovila, ki izhajajo iz pooblaščenih in zanesljivih virov. Nihče pa se ne more sklicevati na kršitev tega načela brez teh zagotovil.[21] Poleg tega morajo biti ta zagotovila taka, da pri tistem, na katerega so naslovljena, ustvarijo legitimna pričakovanja („attente légitime“).[22]

[21] Sodba z dne 16. julija 2020, ADR Center/Komisija (C-584/17 P, EU:C:2020:576, točka 75 in navedena sodna praksa).

[22] Glej v tem smislu sodbo z dne 25. marca 2010, Sviluppo Italia Basilicata/Komisija (C-414/08 P, EU:C:2010:165, točka 107).

97. Prepoved odprave upravnega akta je prav tako upravičena zaradi potrebe po spoštovanju legitimnih pričakovanj upravičenca zadevnega ukrepa.[23] Drugače povedano, preklic upravnega akta je prepovedan le, če je oseba, v katere korist je bil ta akt sprejet, legitimno pričakovala, da je bila določena zadeva z njim dokončno razrešena.[24]

98. Če bi se torej izkazalo, da ta pogoj v obravnavani zadevi ni bil izpolnjen – pri čemer menim, da je bil – zadnji dve trditvi, ki ju je pritožnica navedla v podkrepitev drugega pritožbenega razloga, ne bi bili utemeljeni. Morebitna kršitev obveznosti obrazložitve Splošnega sodišča namreč ne bi nikakor vplivala na utemeljenost zavrnitve trditve družbe Vialto v zvezi z načelom varstva legitimnih pričakovanj in bi bila zato brezpredmetna.

99. Najprej je treba opozoriti, da ima pravico do sklicevanja na varstvo legitimnih pričakovanj, ki izhaja iz načela pravne varnosti, vsak posameznik, ki je v položaju, iz katerega izhaja, da mu je uprava Unije vzbudila utemeljena pričakovanja („espérances fondées“). Zagotovila, ki lahko – ne glede na obliko, v kateri so bila sporočena – vzbudijo taka pričakovanja, so natančne, brezpogojne in usklajene informacije pooblaščenih in zanesljivih virov. Nasprotno pa se nihče ne more sklicevati na kršitev tega načela, kadar ni natančnih zagotovil, ki bi mu jih dala uprava.[25]

100. Zato je bistveno, da se ugotovi, kakšna legitimna pričakovanja je urad OLAF v obravnavani zadevi vzbudil pri družbi Vialto. Drugače povedano, katera natančna, brezpogojna in skladna zagotovila je urad OLAF dal družbi Vialto v zvezi s spornim postopkom digitalne forenzike?

101. Družba Vialto je v pritožbi navedla, da je Splošno sodišče v točki 116 izpodbijane sodbe predstavilo, na kaj so se nanašala zagotovila, ki so jih dali preiskovalci urada OLAF. Vendar so preiskovalci urada OLAF, kot je razvidno iz te točke, privolili, da bodo v odziv na pomisleke, ki jih je izrazila pritožnica, odstopili od postopka, ki je v Smernicah za postopke digitalne forenzike določen, prvič, v zvezi s krajem, kjer se pridobivajo in obdelujejo digitalni nosilci, ki vsebujejo izdelane digitalne forenzične slike, in drugič, v zvezi z zadevnim nosilcem.

102. To potrjujejo tudi navedbe v poročilih o pregledu na kraju samem, opravljenem 12. in 13. aprila 2016 v prostorih družbe Vialto, ter v povzetku teh poročil v točkah 52 in 53 izpodbijane sodbe, ki jih pritožnica ne izpodbija. Preiskovalci urada OLAF so torej dali natančna, brezpogojna in skladna zagotovila, vendar je treba ugotoviti, da so bila ta strogo omejena na kraj, kjer je potekala obdelava podatkov na podlagi ključnih besed, in na nosilec, ki se je uporabil za ta postopek indeksiranja in iskanja. Preiskovalci urada OLAF niso nikoli nakazali, da nameravajo spoštovati željo pritožnice, da se podatki, povezani z zadevnim projektom, najprej ločijo od podatkov, ki z njim niso povezani. Ravno nasprotno, iz zgoraj navedenih poročil – ki jih je podpisal eden od izvršnih direktorjev družbe Vialto – je jasno razvidno, da se je prvi korak v tem postopku nanašal na izdelavo digitalnih forenzičnih kopij trdih diskov in vnaprej izbranih map s strežnika, ne da bi se v zvezi s tem opredelile kakršne koli omejitve.

103. V teh okoliščinah ni mogoče sprejeti trditve, da je urad OLAF kršil legitimna pričakovanja družbe Vialto, ker se je odločil za ustavitev postopka digitalne forenzike po tem, ko je družba Vialto zavrnila polno sodelovanje v preiskavi s tem, da je med drugim zavrnila posredovanje

[23] Glej v tem smislu sodbi z dne 26. februarja 1987, Consorzio Cooperative d'Abruzzo/Komisija (15/85, EU:C:1987:111, točka 12), in z dne 20. junija 1991, Cargill/Komisija (C-248/89, EU:C:1991:264, točka 20 in navedena sodna praksa).

[24] Schønberg, S. J., „Legal Certainty and Revocation of Administrative Decisions: A Comparative Study of English, French and EC Law“, *Yearbook of European Law*, zvezek 19, izdaja 1, 1999, str. od 257 do 298, zlasti str. 291. Glej tudi Ragnemalm, H., „Confiance légitime et délai raisonnable“, v *Mélanges en hommage à Fernand Schockweiler*, Nomos Verlagsgesellschaft, Baden-Baden, 1999, str. od 511 do 522, zlasti str. 517 in 518.

[25] Sodba z dne 3. decembra 2019, Češka republika/Parlament in Svet (C-482/17, EU:C:2019:1035, točka 153).

finančnih informacij, pomembnih za preiskavo. Namen varstva legitimnih pričakovanj ni namreč nič več in nič manj kot zgolj zagotoviti, da javni organi spoštujejo zakonite zaveze, ki so jih prevzeli, in da ravnajo v skladu s pričakovanji, ki so jih vzbudili.[26] V zvezi s tem uveljavljanje (če je to ustrezno) načela legitimnih pričakovanj ne pomeni nič več kot uresničevanje pravice do dobrega upravljanja iz člena 41 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (Listina) v praksi. V obravnavani zadevi pa se ta pričakovanja niso mogla veljavno nanašati na nič drugega kot na izdelavo prvih digitalnih forenzičnih kopij v prostorih zadevnega podjetja, na indeksiranje in razvrščanje podatkov v teh istih prostorih in, v tem okviru, na uporabo opreme, ki jo je zagotovila družba Vialto.

104. Splošno sodišče torej ni napačno uporabilo prava, ko je v točki 118 izpodbijane sodbe ugotovilo, da se družba Vialto ne more sklicevati na dovolj resno kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj, ki jih je imela v zvezi z uporabo prakse, od katere se je odstopalo v njeno korist, čeprav je zavrnila izvedbo zahtevkov, ki so jih uslužbenci urada OLAF podali v skladu s členom 7(1) Uredbe št. 2185/96 in Smernicami za postopke digitalne forenzike.

105. Čeprav besedilo te točke izpodbijane sodbe morda ni zgled jasnosti, pa je kljub vsemu trdno osnovano na pogojih, ki jih je treba izpolniti v zvezi z načelom varstva legitimnih pričakovanj, in vsebuje jasen opis tega, čemur bi se lahko reklo predlog urada OLAF glede odstopanja od predpisanega postopka. Tako je mogoče razbrati, da je Splošno sodišče trditev v zvezi z varstvom legitimnih pričakovanj, na katero se je sklicevala družba Vialto, zavrnilo zato, ker družba Vialto ni prejela natančnih zagotovil glede omejitve postopka digitalne forenzike *sensu stricto*.

106. Kakršna koli kršitev obveznosti obrazložitve v zvezi s tem nikakor ne bi vplivala na utemeljenost zavrnitve te trditve in torej na izrek izpodbijane sodbe. Zatrjevano kršitev obveznosti obrazložitve je treba torej šteti za brezpredmetno.[27]

107. Zato menim, da je treba drugi pritožbeni razlog zavrniti.

C. Tretji pritožbeni razlog: zatrjevana kršitev pravice do izjave

1. Trditve strank

108. Pritožnica v okviru tretjega pritožbenega razloga navaja vrsto trditev, s katerimi graja razlogovanje Splošnega sodišča v zvezi s pravico do izjave.

109. Prvič, ugotovitve, navedene v točki 121 izpodbijane sodbe, v zvezi s tem, da naj bi ji urad OLAF dal možnost, da poda svojo izjavo, naj ne bi bile upoštevne za presojo vprašanja, ali je GD za širitev kršil njeno pravico do izjave. Drugič, Splošno sodišče naj bi s tem, da je v točkah 94 in 122 izpodbijane sodbe navedlo, da stališče, ki ga je zavzel GD za širitev, za CFPE ni bilo zavezujoče, izkrivilo dejstva. Kot naj bi Splošno sodišče priznalo v točki 93 izpodbijane sodbe, naj bi bilo iz spisa razvidno, da je GD za širitev CFPE poslal dopis, v katerem jo je pozval, naj v zvezi z družbo Vialto sprejme ustrezne ukrepe, ker naj bi ta kršila svoje pogodbene obveznosti. Tak poziv pa naj bi bil za CFPE zavezujoč. Splošno sodišče naj bi nato zaradi takega izkrivljanja dejstev napačno uporabilo pravo. Splošno sodišče bi moralo po mnenju pritožnice ugotoviti, da je

[26] Glej v tem smislu Gautron, J.-C., „Le principe de protection de la confiance légitime“, v *Le droit de l'Union européenne en principes. Liber amicorum en l'honneur de Jean Raux*, Apogée, Rennes, 2006, str. od 199 do 218, zlasti str. 210.

[27] Glej v tem smislu sodbo z dne 22. septembra 2020, Avstrija/Komisija (C-594/18 P, EU:C:2020:742, točki 47 in 50).

bil GD za širitev dolžan družbi Vialto zagotoviti možnost izjave, preden je CFPE pozval k sprejetju ustreznih ukrepov, določenih v zadevni pogodbi, ker je družba Vialto kršila svoje pogodbene obveznosti. Tretjič, GD za širitev naj bi bil pravico družbe Vialto do izjave dolžan spoštovati tudi v okviru priporočila, ki ga je podal v zvezi s prekinitvijo izvajanja zadevne pogodbe ali dela te pogodbe, za katerega izvedbo je bila zadolžena družba Vialto. Pritožnica, ki se sklicuje na sodbo z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB (C-558/17 P, EU:C:2019:289), namreč trdi, da je treba pravico do izjave spoštovati tudi takrat, kadar institucija Unije sprejme nezavezujoča priporočila.

110. Komisija se strinja s pristopom, ki ga je Splošno sodišče zavzelo glede pravice do izjave in predlaga zavrnitev tretjega pritožbenega razloga.

2. Analiza

111. Pritožnica v okviru tretjega pritožbenega razloga pod pretvezo domnevne napačne uporabe prava in izkrivljanja dejstev navaja vrsto trditev, katerih medsebojna povezanost ni najbolj jasna. V bistvu navaja tri trditve. Prvič, družba Vialto izpodbija upoštevnost, ki naj bi jo Splošno sodišče v okviru presoje, ali je GD za širitev kršil njeno pravico do izjave, pripisalo dejstvu, da ji je možnost izjave dal urad OLAF. Drugič, Splošnemu sodišču očita, da je izkrivilo dejstva, ker je navedlo, da stališče, ki ga je GD za širitev zavzel v zvezi z ukrepi, ki naj bi se sprejeli zoper družbo Vialto, in s katerim je seznanil CFPE, zanjo ni bilo zavezujoče, zaradi česar naj bi prišlo do napačne uporabe prava. Tretjič, družba Vialto trdi, da GD za širitev njene pravice do izjave ni spoštoval niti v okviru poziva k prekinitvi izvajanja zadevne pogodbe ali dela tega pogodbe, za katerega izvedbo je bila zadolžena družba Vialto.

112. V zvezi z drugo trditvijo je iz točke 89 izpodbijane sodbe, ki ni sporna, razvidno, da je GD za širitev z dopisom z dne 13. oktobra 2016 CFPE obvestil o tem, da je družba Vialto zato, ker je zavrnila sodelovanje v preiskavi urada OLAF, po njegovem mnenju kršila člen 25(2) in (3) splošnih pogojev, in da jo je v tem okviru pozval, naj v skladu s temi splošnimi pogoji sprejme ustrezne ukrepe za odpravo kršitve zadevne pogodbe. GD za širitev je v zvezi s tem dodal, da bi CFPE lahko kot eno od praktičnih možnosti preučila tudi prekinitev izvajanja zadevne pogodbe ali dela te pogodbe, za katerega izvedbo je bila zadolžena pritožnica.

113. Kot je pritožnica v pritožbi priznala, iz zgoraj navedenega dopisa GD za širitev z dne 13. oktobra 2016 in iz dopisa CFPE z dne 11. novembra 2016 nedvoumno izhaja, da je Komisija CFPE *pozvala* k sprejetju ustreznih ukrepov v zvezi s kršitvijo pogodbe. Ti izrazi niso zgolj standardna fraza, ampak odražajo pravila, ki veljajo za pogodbo, sklenjeno v okviru instrumenta za predpristopno pomoč (IPA), in razdelitev pristojnosti med posredujočimi organi.

114. Čeprav Komisija ohrani splošno končno odgovornost za izvrševanje splošnega proračuna, pa je za upravljanje in izvajanje zadevnega programa v skladu z načelom dobrega poslovodenja odgovorna operativna struktura.[28] To je Sodišče že izpostavilo v sodni praksi. V skladu s to sodno prakso velja, da „javna naročila, ki jih oddajo tretje države in ki bi bila ob upoštevanju načela decentraliziranega upravljanja lahko upravičena do pomoči v okviru instrumenta za predpristopno pomoč, ostanejo nacionalna naročila, za katerih pripravo, pogajanja in sklenitev je pristojen le nacionalni naročnik, ki je odgovoren za njihovo izvedbo, medtem ko je sodelovanje predstavnikov Komisije v postopku oddaje teh naročil omejeno zgolj na ugotavljanje, ali so izpolnjeni pogoji za pridobitev financiranja Unije. Poleg tega so podjetja, ki predložijo ponudbe,

[28] Glej člena 10(1) in 28(2) Uredbe št. 718/2007.

in jim je zadevno naročilo nato dodeljeno, v pravnih razmerjih le s tretjo državo, ki je odgovorna za to naročilo, zato akti, ki jih sprejmejo predstavniki Komisije, ne morejo učinkovati tako, da se v zvezi s temi podjetji odločba zadevne tretje države nadomesti z odločbo Unije.“ [29]

115. Glede na vse navedeno enostavno ne morem ugotoviti, da je v točkah 94 in 122 izpodbijane sodbe, v katerih je Splošno sodišče razsodilo, da je odločitev o izključitvi družbe Vialto iz zadevne pogodbe sprejela CFPE, ne da bi jo k temu zavezovalo stališče, ki ga je v zvezi s tem vidikom sprejel GD za širitev, prišlo do kakršnega koli izkrivljanja dejstev.

116. Obenem pa je treba ne glede na neobstoj pogodbenega razmerja med Komisijo in družbo Vialto obravnavati ločeno vprašanje, in sicer, ali bi morala Komisija pritožnici zagotoviti možnost izjave, preden je CFPE seznanila s svojimi predlogi.

117. Člen 41(2) Listine določa, da pravica do dobrega upravljanja vključuje zlasti, najprej, pravico vsake osebe, da se izjasni pred sprejetjem kakršnega koli posamičnega ukrepa, ki jo prizadene, dalje, pravico vsake osebe do vpogleda v svoj spis ob spoštovanju legitimnih interesov zaupnosti ter poklicne in poslovne tajnosti, ter, nazadnje, obveznost uprave, da svoje odločitve obrazloži. Natančneje, pravica do izjave zagotavlja, da ima vsaka oseba možnost, da koristno in učinkovito poda svoje stališče v upravnem postopku, in to pred sprejetjem vsake odločbe, ki bi lahko negativno vplivala na njene interese. [30]

118. V obravnavani zadevi je ne glede na to, da je odločitev o izključitvi družbe Vialto iz zadevne pogodbe sprejela CFPE, ne pa Komisija, težko trditi, da poziv, ki ga je na CFPE naslovila Komisija, naj v zvezi s kršitvijo zadevne pogodbe s strani družbe Vialto sprejme ustrezne ukrepe, skupaj z njeno odločitvijo, naj šteje, da znesek, ki je bil izplačan za storitve družbe Vialto v okviru te pogodbe, ni upravičen do financiranja iz proračuna Unije, ni odločba, *ki bi lahko* negativno vplivala na njene interese, v smislu člena 41(2) Listine. Tudi če je odločitev dejansko sprejela CFPE, je povsem očitno, da je bilo posredovanje Komisije pomemben – morda celo odločilen – korak v tem procesu.

119. Čeprav ni sporno, da urad OLAF svoja pooblastila za preiskovanje izvaja popolnoma neodvisno od Komisije, katere koli vlade ali katere koli druge institucije ali organa, [31] pa je iz Uredbe št. 883/2013 prav tako razvidno, da lahko urad OLAF po koncu svojih preiskav poda zgolj priporočila. Člen 11(1) Uredbe št. 883/2013 namreč določa, da se, ko urad OLAF zaključi preiskavo, pripravi poročilo. Temu poročilu se priložijo priporočila generalnega direktorja glede tega, ali bi morali institucije, organi, uradi in agencije ter pristojni organi držav članic ukrepati ali ne. V primeru zunanje preiskave se uporablja člen 11(3) Uredbe št. 883/2013, ki določa, da se poročila in priporočila pošljejo pristojnim organom zadevnih držav članic, po potrebi pa tudi pristojnim službam Komisije.

[29] Sklep z dne 4. julija 2013, Diadikasia Symvouloi Epicheiriseon/Komisija in drugi (C-520/12 P, neobjavljen, EU:C:2013:457, točka 34 in navedena sodna praksa).

[30] Glej v tem smislu sodbi z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB (C-558/17 P, EU:C:2019:289, točki 52 in 53), in z dne 25. junija 2020, Satcen/KF (C-14/19 P, EU:C:2020:492, točki 116 in 117).

[31] Glej člen 3 Sklepa Komisije 1999/352.

120. V tem pravnem okviru je torej jasno, da morata posamezniku oziroma podjetju, ki je predmet preiskave urada OLAF, pravico do izjave zagotoviti tako urad OLAF kot tudi institucija, organ, urad ali agencija Unije oziroma pristojni organ države članice, na katerega so naslovljena poročilo in priporočila, saj te institucije ali organi države članice v nadaljevanju sprejmejo odločbo, ki bi ga lahko prizadela. [32]

121. Kljub temu pa ne gre spregledati, prvič, da je treba kršitev pravice do izjave – kot velja tudi za druge pravice do obrambe – preučiti na podlagi posebnih okoliščin vsakega posameznega primera, [33] in drugič, da ima ta posebna pravica dvojen cilj. Na eni strani je namenjena preučitvi zadeve in varuje interese dobrega upravljanja, saj zagotavlja, da zadevni upravni organ čim bolj natančno in pravilno ugotovi dejansko stanje. Na drugi strani pa omogoča zagotovitev učinkovitega varstva zadevne osebe. [34]

122. Po presoji Sodišča je namen pravila, v skladu s katerim mora biti naslovniku odločbe, ki posega v položaj, omogočeno, da predstavi svoja stališča, preden bo ta sprejeta, to, da se pristojnemu organu omogoči, da učinkovito upošteva celoto upoštevnih elementov. Da bi se zagotovilo učinkovito varstvo zadevne osebe ali podjetja, je namen tega pravila zlasti to, da lahko navedena oseba ali podjetje popravi napako ali uveljavlja taka dejstva v zvezi s svojim osebnim položajem, ki govorijo v prid temu, da naj bo odločba sprejeta, da naj ne bo sprejeta ali da naj ima določeno vsebino. [35]

123. V obravnavani zadevi iz izpodbijane sodbe in iz pritožbe družbe Vialto izhaja, da je dopis, ki je bil CFPE poslan 13. oktobra 2016, tisti akt Komisije, v zvezi s katerim družba Vialto meni, da bi morala pred njegovim sprejetjem imeti možnost, da poda izjavo. [36] GD za širitev je CFPE s tem dopisom obvestil, da družba Vialto kljub obveznostim, ki jih ima na podlagi člena 25 splošnih pogojev, ni privolila v to, da se uradu OLAF zagotovi dostop do informacij, ki jih je potreboval za izvedbo preiskav, pri čemer se je sklicevala na nekatere klavzule o zaupnosti in na lastno razlago zadevne pogodbe.

124. Res je, da so bile te informacije o dejanskem stanju že del poročil o opravljenem pregledu na kraju samem. V zvezi s tem je bila pritožnici, kot je Splošno sodišče v točki 121 izpodbijane sodbe pravilno ugotovilo, dejansko dana priložnost, da v dopisu z dne 6. maja 2016 predstavi svoje ugovore in stališča glede elementov, ki so jih vsebovala ta poročila. Poleg tega je družba Vialto imela možnost, da v dopisu z dne 23. septembra 2016 predloži svoje pripombe glede dopisa urada OLAF z dne 14. septembra 2016, s katerim jo je ta obvestil, da jo v okviru preiskave suma korupcije ali goljufije pri izvajanju zadevnega projekta obravnava kot preiskovanca. Vendar niti iz izpodbijane sodbe niti iz spisa, predloženega Sodišču, niti iz odgovorov, ki jih je Komisija podala na vprašanja, ki so ji bila v zvezi s tem vidikom postavljena na obravnavi 10. februarja 2021, ni razvidno, da je bil GD za širitev 13. oktobra 2016, ko je CFPE poslal sporni dopis, seznanjen s temi pisanji oziroma, *a fortiori*, s trditvami, ki jih je v teh pisanjih v svojo obrambo navedla pritožnica. V teh posebnih okoliščinah mi torej ne preostane drugega, kot da ugotovim, da ni

[32] Glej po analogiji v okviru postopka, ki vključuje priporočila internega odbora institucije Unije, sodbo z dne 4. aprila 2019, OZ/EIB (C-558/17 P, EU:C:2019:289, točka 56).

[33] Glej v tem smislu sodbo z dne 25. oktobra 2011, Solvay/Komisija (C-110/10 P, EU:C:2011:687, točka 63).

[34] Glej v tem smislu sodbo z dne 4. junija 2020, ESZD/De Loecker (C-187/19 P, EU:C:2020:444, točka 69).

[35] Glej v tem smislu sodbo z dne 3. julija 2014, Kamino International Logistics in Datema Hellmann Worldwide Logistics (C-129/13 in C-130/13, EU:C:2014:2041, točka 38).

[36] Glej točko 89 izpodbijane sodbe in točko 73 pritožbe družbe Vialto. Druga dva dokumenta, na katera je napoteno v tej točki, nista pisanji Komisije, ampak dopis z dne 11. novembra 2016, ki ga je CFPE poslala članom konzorcija, in dopis z dne 10. januarja 2017, ki ga je CFPE poslala družbi Vialto.

mogoče trditi, da je Komisija dejansko imela priložnost, da bi v času, ko je CFPE posredovala dopis, s katerim jo je pozvala k sprejetju določenih pogodbenih ukrepov, upoštevala vse pomembne informacije v zvezi s položajem družbe Vialto.

125. Tako moram ugotoviti, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, ko je v točki 122 izpodbijane sodbe razsodilo, da se družba Vialto ne more sklicevati na obveznost Komisije, da ji omogoči, da poda svojo izjavo v okviru pripomb, ker je odločitev o izključitvi družbe Vialto iz zadevne pogodbe sprejela CFPE, ne pa Komisija.

126. Zato menim, da je treba tretjemu pritožbenemu razlogu, ki ga družba Vialto navaja v utemeljitev pritožbe, ugoditi v delu, v katerem se z njim zatrjuje, da je Komisija kršila njeno pravico do izjave. Pritožbi je torej treba ugoditi in izpodbijano sodbo razveljaviti v delu, v katerem je ugotovljeno, da se pritožnica ne more sklicevati na obveznost Komisije, da ji pred sprejetjem odločitve CFPE o njeni izključitvi iz zadevne pogodbe omogoči, da poda svojo izjavo v okviru predloženih pripomb.

VII. Tožba pred Splošnim sodiščem

127. V skladu s členom 61 Statuta Sodišča Evropske unije lahko Sodišče, če je pritožba utemeljena, ob razveljavitvi odločitve Splošnega sodišča samo dokončno odloči o tožbi, če stanje postopka to dovoljuje.

128. Tako je v obravnavani zadevi.

129. Kot je namreč Splošno sodišče pravilno opozorilo v točki 34 izpodbijane sodbe, mora biti za nepogodbeno odgovornost Evropske unije na podlagi člena 340, drugi odstavek, PDEU izpolnjenih več pogojev, in sicer mora biti ravnanje, ki se očita instituciji Unije, nezakonito, škoda mora biti dejanska, med ravnanjem institucije in zatrjevano škodo pa mora obstajati vzročna zveza. [37]

130. Zadnjenavedeni pogoj glede vzročne zveze se nanaša na obstoj dovolj neposredne vzročne zveze med ravnanjem institucij Unije in škodo, pri čemer mora tako zvezo dokazati tožeča stranka, očitano ravnanje pa mora biti odločilni razlog za nastanek škode. [38]

131. Glede na vse navedeno in glede na to, da ugotavljam, da Splošno sodišče ni izkrivilo dejstev ali napačno uporabilo prava, ko je razsodilo, da je odločitev o izključitvi pritožnice iz zadevne pogodbe sprejela CFPE, ne da bi jo k temu zavezovalo stališče, ki ga je v zvezi s tem vidikom sprejel GD za širitev, pa ni mogoče šteti, da je bilo ravnanje, ki se očita Komisiji, odločilni razlog za nastanek škode, ki jo zatrjuje družba Vialto.

132. Ker je Sodišče že razsodilo, da je treba tožbo v celoti zavrniti, če eden od pogojev za uveljavljanje nepogodbene odgovornosti Unije ni izpolnjen, ne da bi bilo treba preučiti druge pogoje za nastanek nepogodbene odgovornosti Evropske unije, [39] je tako treba priznati, da je treba odškodninski zahtevek, ki ga je vložila tožeča stranka, nujno in vsekakor zavrniti.

[37] Glej v tem smislu sodbi z dne 14. oktobra 2014, Giordano/Komisija (C-611/12 P, EU:C:2014:2282, točka 35), in z dne 5. septembra 2019, Evropska unija/Guardian Europe in Guardian Europe/Evropska unija (C-447/17 P in C-479/17 P, EU:C:2019:672, točka 147).

[38] Glej v tem smislu sodbi z dne 13. decembra 2018, Evropska unija/Gascogne Sack Deutschland in Gascogne (C-138/17 P in C-146/17 P, EU:C:2018:1013, točka 22), in z dne 5. septembra 2019, Evropska unija/Guardian Europe in Guardian Europe/Evropska unija (C-447/17 P in C-479/17 P, EU:C:2019:672, točka 32).

[39] Glej v tem smislu sodbo z dne 5. septembra 2019, Evropska unija/Guardian Europe in Guardian Europe/Evropska unija (C-447/17 P in C-479/17 P, EU:C:2019:672, točka 148).

VIII. Stroški

133. Člen 184(2) Poslovnika določa, da če je pritožba utemeljena in če Sodišče samo dokončno odloči v sporu, Sodišče odloči tudi o stroških.

134. V skladu s členom 138(3) tega poslovnika, ki se v pritožbenem postopku uporablja na podlagi člena 184(1) navedenega poslovnika, vsaka stranka, če uspe samo deloma, nosi svoje stroške. Vendar lahko Sodišče, če se zdi to glede na okoliščine v zadevi upravičeno, odloči, da ena stranka poleg svojih stroškov nosi tudi del stroškov druge stranke.

135. V obravnavani zadevi se glede na to, da je treba izpodbijano sodbo delno razveljaviti, odškodninski zahtevek pa zavrniti, zdi primerno odločiti, da pritožnica in Komisija nosita vsaka svoje stroške postopka na prvi stopnji in pritožbenega postopka.

IX. Predlog

136. Na podlagi navedenega Sodišču predlagam, naj:

– razveljavi sodbo Splošnega sodišča Evropske unije z dne 26. junija 2019, Vialto Consulting/Komisija (T-617/17, neobjavljena, EU:T:2019:446), v delu, v katerem je razsodilo, da se pritožnica ne more sklicevati na obveznost Komisije, da ji pred sprejetjem odločitve CFPE o njeni izključitvi iz zadevne pogodbe omogoči, da poda svojo izjavo v okviru predloženih pripomb;

– v preostalem pritožbo zavrne;

– zavrne tožbo družbe Vialto Consulting za povrnitev škode, ki naj bi ji nastala zaradi domnevno nezakonitega ravnanja Evropske komisije in Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF) v zvezi z njeno izključitvijo iz pogodbe o opravljanju storitev št. TR2010/0311.01-02/001;

– odredi, da družba Vialto Consulting in Evropska komisija nosita vsaka svoje stroške postopka na prvi stopnji in pritožbenega postopka.